

Vážení přátelé,

před námi je další dlouhé, teplé léto a sezóna dovolených, kterou mnozí čeští turisté hodlají k naší radosti strávit na jednom z nejkrásnějších koutů přírody určených k odpočinku i k aktivní rekreaci – u Jadranského moře.

Protože bychom chtěli všem hostům na Jadranu umožnit příjemnou a bezstarostnou dovolenou, rádi bychom, a s přihlédnutím ke specifikům spojeným s našimi milými českými hosty, poukázali na několik věcí, se kterými by měl být každý turista z Česka obeznámen dřív, než do Chorvatska vyrazí na dovolenou.

Prosíme, aby čeští hosté věnovali pozornost tomuto:

- Chorvatsko je plnoprávným členem Evropské unie, takže byly zrušeny celní formality na silničních a železničních hraničních přechodech se Slovinskem a Maďarskem, na kterých se proto kontrolují pouze cestovní doklady/doklady totožnosti; také ve všech chorvatských letištích a přístavech procházejí občané EU touto zjednodušenou procedurou; připomínáme že nyní ke vstupu do Chorvatské republiky, jakožto členského státu EU, postačuje i platný občanský průkaz.
- Přestože se Chorvatsko stalo plnoprávným členem EU, nestalo se současně členem eurozóny, platebním prostředkem tudíž i nadále zůstává chorvatská kuna (HRK).
- Na prakticky všech čerpacích stanicích u dálnic lze za palivo platit i v eurech, upozorňujeme však, že jde o stanice, jejichž vlastníky jsou společnosti podnikající podle tržních principů, a je potřeba všimnout si devizového kursu, na základě kterého účtují zboží a služby v eurech.
- Chorvatsko již zcela dokončilo výstavbu dálnic v plném, čtyřproudovém profilu, od svých severních hranic až do města Ploče na jihu země; nejvyšší povolená rychlost je na nich omezena na 130 km/h.
- Mýtné je stále hrazeno uzavřeným systémem mýtných bran, ze kterých jsou pro české návštěvníky nejdůležitější ty při vstupu do země, dále u dálničního křížení kolem Záhřebu a na sjezdu u jadranských destinací; mýtné lze hradit v eurech, a s ohledem na to, že se úhrada provádí u veřejnoprávní korporace, je kurs standardizován a sladěn s kursem Chorvatské národní banky; k úhradě mýtného lze použít i automatický systém úhrady (ENC), nevyžadující zastavování v mýtných branách, o čemž naleznete informace na internetových stránkách www.hac.hr.
- Bez ohledu na rozvinutou dálniční síť je cesta z Česka na Jadran dlouhá, a zejména během letní sezóny vyžaduje odpočatého a soustředěného řidiče; podél dálnic byla v Chorvatsku vybudována soustava bezplatných a zcela bezpečných odpočívadel s doprovodnými zařízeními, jejichž bezpodmínečné využití doporučujeme v případě, že v důsledku dlouhotrvající namáhavé jízdy pocítíte únavu.

- Věnujte, prosím, pozornost tomu, že letní teploty v Chorvatsku, zejména v přímořských oblastech, bývají velice vysoké, což představuje dodatečné zatížení pro řidiče i jejich vozidla; doporučujeme vzít si s sebou na cestu určitou zásobu pitné vody (a doplňovat ji na odpočívadlech nebo čerpacích stanicích), a v rámci možností také zásobu chladicí kapaliny; obzvláště důležité je to pro případ dopravní zácpy, které bývají v létě časté o víkendech a v době střídání turnusů, a při kterých v důsledku zpomalené jízdy v kolonách dochází i k přehřívání motorů ve vozidlech.
- V souvislosti s příjezdem na dovolenkovou destinaci na Jadranu upozorňujeme na zesílenou intenzitu dopravy a hustý provoz na místních komunikacích, v centrech přímořských měst i v jejich parkovacích zónách; doporučujeme využívat vyznačená parkovací místa, případně placená parkoviště a soukromé parkovací prostory poskytovatelů turistických služeb.
- Nedoporučujeme využívat k zaparkování neoznačených ploch, zatravněných povrchů nebo míst přímo u samotného pobřeží; upozorňujeme zejména na zákaz zanechání osobních vozidel u veřejných komunikací nebo na nich, či i v pěších nebo jiných zónách s dopravním omezením.
- Kempování ve vozidlech, táboření s vlastním přenosným vybavením a přechodné noclehy jsou v Chorvatsku povoleny pouze na místech k tomu určených a označených; není povoleno tábořit na silničních odpočívadlech, či spát ve stanech, spacích pytlích nebo jiném vybavení v parcích nebo jiných veřejných plochách – za uvedené přestupky jsou stanoveny tresty; zvláště přitěžující okolností je, došlo-li při té příležitosti k znečištění okolí.
- Chorvatský a český jazyk jsou si blízké, do značné míry i navzájem srozumitelné, existují však i nemalé odlišnosti a rozdíly ve významu, jež mohou vyústit v nedorozumění; v Chorvatsku je široce rozšířené používání angličtiny, a v přímořském pásmu je běžná i znalost italštiny; nemalá část pracovníků v cestovním ruchu rozumí češtině.
- Telefonní číslo, na kterém lze požádat o pomoc v případě ohrožení, je **112** (Státní integrovaný záchranný systém), kde volajícímu pomohou s dalším postupem a spojí ho s potřebnými orgány (policie, záchranná zdravotnická služba, hasiči apod.).
- V Chorvatsku působí různě specializované policejní sbory; nejnázve jdou rozlišit podle služební uniformy, kterou nosí; je potřeba říci, že v Chorvatské republice je povinností uposlechnout příkazů policie, což se vztahuje i na příkazy ze strany neuniformovaných policejních úředníků, kteří se prokážou služebním průkazem.
- Kvůli nebezpečí vzniku nekontrolovaných požárů je v Chorvatsku během turistické sezóny přísně zakázáno rozdělávat ohně na otevřených a nechráněných prostranstvích; upozorňujeme, že ti, kdo toto nařízení překračují, jsou přísně trestáni, a že odvolávání se na neúmyslnost nemůže být vždy důvodem beztrestnosti (což se vztahuje zejména na odhazování hořících nedopalků, rozdělávání ohně při grilování apod.).

- V případě vypuknutí požáru jsou všichni povinni řídit se pokyny a příkazy hasičských jednotek, policie, pracovníků Horské služby nebo jiných oprávněných osob.
- Čeští turisté jsou známými milovníky přírody, sportovních aktivit a aktivního odpočinku všeobecně; upozorňujeme, že vychutnávání si chorvatských přírodních krás může být náročné jak z hlediska fyzické kondice jednotlivce, tak z co se týče potřebného vybavení.
- Horská turistika je oblíbenou kratochvílí českých turistů; horská krajina podél jadranského pobřeží může být velice nepřívětivá, a to i v letním období; jde o krasová území s velmi strmými skalami, velkým počtem skrytých jeskyní, kaňonů, srázů, a také podzemních a nadzemních vodních toků; v kamenitých oblastech žijí i člověku velmi nebezpečné živočišné druhy (jako hadi, pavouci nebo škorpióni).
- Vzhledem k výše uvedenému je nutné se na horské výlety v takových oblastech důkladně připravit; první rada zní, nevyrážejte na cestu sami, ale nejméně v doprovodu jedné další, a podle možnosti i více osob; zadruhé je potřeba mít s sebou dostatek vody a jídla, neboť výstupy i návrat se často mohou protáhnout; zatřetí je potřeba se vhodně obléci, ale také vzít si s sebou i rezervní teplé oblečení, neboť bez ohledu na středomořské prostředí mohou denní i noční teploty vzduchu v horských oblastech silně kolísat; začtvrté, doporučujeme vzít si s sebou mobilní telefon, který se dá použít v případě nehody nebo nepředvídatelné události; zapáté, dříve než vyrazíte, je kvůli snazší orientaci v neznámém prostředí potřeba poradit se s mapou nebo se snadno dostupnými internetovými zeměpisnými prohlížeči; zašesté, v případě nehody bez otálení zavolat Státní integrovaný záchranný systém nebo Horskou službu (v obou případech lze použít číslo 112); zasedmé, doporučujeme mít s sebou na delší výstupy soupravu první pomoci, která v případě tělesného zranění může mít mimořádný význam.
- Dovolena u moře vyžaduje i dodržování určitých norem chování, aby se předešlo nežádoucím situacím; Jadranské moře je v létě teplé (teplota vody se pohybuje mezi 22 a 27 °C) a bývá většinou klidné; kvůli náhlým letním změnám tlaku vzduchu však mohou vznikat i bouřky, při nichž je moře rozbouřené, vítr silný a srážky intenzivní.
- Čeští turisté jsou známi zálibou ve vodních aktivitách rekreačního i sportovního typu; musíme proto upozornit, že vnímání vzdálenosti je na moři oproti souši značně zkreslené, a že mořská vzdálenost je podstatně větší než ta, kterou nám dává prvotní vizuální odhad.
- V případě, že se vydáte na delší plavecký výlet, doporučujeme říci o tom blízkým osobám, které budou moci informovat příslušné orgány o nutnosti případné záchranné akce; je-li na pláži vodní záchranná služba, je potřeba poradit se s ní předtím, než se na delší plaveckou výpravu vydáte; nedoporučuje se plavat delší dobu pod vlivem alkoholu, protože v plavci vytváří iluzi, že má sil více, než je tomu ve skutečnosti; pro delší výpravu je žádoucí plavat ve dvojici, ve skupině nebo v doprovodu plavidla; mít určité plavecké pomůcky (matrace, plovací prkna apod.) se hodí, jejich použitelnost

však není dobré přeceňovat; než vyrazíte, je potřeba se poradit s mapami mořských proudů nebo se snadno snadno dostupnými internetovými prohlížeči těchto proudů, abyste vyhnuli vplutí do silných mořských proudů, které plavce mohou zanešt daleko od plánované trasy; rovněž je potřeba pečlivě sledovat předpověď počasí, aby se plavec neoctl daleko od pobřeží v době, kdy jsou pravděpodobné náhlé změny počasí; kvůli velkému množství plavidel mnoha typů, určených k nejrozličnějším účelům, které se v létě Jadranem plaví, musí mít každý plavec vydávající se na delší výpravu doplněk, který ho činí na hladině viditelným (čepici výrazné barvy nebo bójku).

- Stále přibývá českých turistů, kteří na Jadranu používají vlastní nebo pronajatá plavidla; jejich použití je upraveno v souladu s mezinárodními námořními předpisy, ale i vnitřní chorvatskou legislativou – jedno i druhé je potřeba znát před vplutím do vnitřních mořských vod i teritoriálního moře Chorvatské republiky.
- Obzvláště důležité je respektovat ustanovení o pomalé plavbě (zákazu plachtění) v pásmu od 300 m od pobřeží, neboť jde o chráněnou zónu určenou plavcům; příkázaná plavební vzdálenost od pobřeží pro sportovní a rekreační plavidla činí nejméně 50 m; veškeré potřebné instrukce k používání plavidel na Jadranu naleznete na [www](http://www.mup.hr/UserDocsImages/PU_I/letak%20GLISIRANJE-NOVI.pdf) stránkách: http://www.mup.hr/UserDocsImages/PU_I/letak%20GLISIRANJE-NOVI.pdf
- Chorvatský policejní sbor zahrnuje i námořní jednotky; ty jsou zmocněny zastavovat plavidla na moři a provádět pravidelné i mimořádné kontroly lodních dokumentů i identifikaci osob zastížených na jednotlivých plavidlech.
- V poslední době jsme na Jadranu svědky náhlého vzestupu potápěčských aktivit; s ohledem na jedinečné složení flóry a fauny Jadranského moře i na archeologické artefakty, které se v jeho hlubinách skrývají, ani není divu; potápění je velmi náročným sportem a vyžaduje použití náležitě certifikovaného vybavení; každý, kdo se chce na Jadranu potápět za pomoci kyslíkových bomb, je povinen seznámit se s pravidly, která potápění upravují, zahrnující používání certifikovaného vybavení, označování místa ponoření, dohled profesionálních průvodců, ali i pravidla vztahující se na ochranu podmořského archeologického dědictví; fyzické přisvojení si archeologických artefaktů nalezených v moři je přísně zakázáno a je trestné (to se vztahuje zvláště na amfory a podobné předměty).
- Častou rekreační aktivitou na Jadranu je rybolov; věnujte pozornost nutnosti obstarat si pro účely rekreačního rybolovu potřebné povolení; to se stejnou měrou vztahuje na lov udicemi, sítěmi, dlouhými šňůrami a pastmi, jakož i na podmořský rybolov.
- České hosty (ať už se koupou, rybaří, oddávají rekreaci, sportují nebo se plaví) odkazujeme na sledování zpravodajských rozhlasových kanálů v pásmu VHF, kde jsou průběžně zveřejňovány údaje o počasí, stavu mořských cest a další pro turisty vhodné informace.

Milí čeští přátelé,

doufáme, že jsme Vám poskytnutím těchto informací usnadnili cestu do Chorvatské republiky i pobyt v ní. Přejeme Vám příjemnou dovolenou u průzračného modrého Jadranu. Užijte si odpočinkovou středomořskou atmosféru přímořských letovisek i jedinečnou chorvatskou kuchyni, kulturní a jiné zajímavosti našeho přímoří, stejně jako úsměvy chorvatských hostitelů, kteří Vás očekávají.

Přejeme Vám šťastnou cestu a klidné moře.